

LUNIN MRK

Kar četrto stoletja nazaj se je zgodilo. Daleč, pa vendar se dogodka spominjam kot, da se je zgodil včeraj. Na žalost nekaterih akterjev zgodbe ni več med nami. Moja prva reševalna akcija. Golobrad, še ne polnoleten sem jo doživel. Nekateri obrobni dogodki so še vedno zaviti v meglo.

Tisti vikend, septembra 1978, je bila v Vratih Alpinjada. Lepo število alpinistov se je nabralo in viseli smo po vseh stenah nad Vratih. Ne spominjam se natanko od kod sva z Gorazdom sestopila tisti dan. Po glavi so se sukale misli na večer, na ognjemet, na zabavo ob ognju. Za naslednji dan smo tako ali tako naročili dež, torej brez zavor. Tudi prijatelji na BIV in nekaterih okoliških vrhovih so bili pripravljeni na ognjemet.

Okoli dveh je moralo biti, ležala sva na terasi, bosa in zgoraj brez, s flašo pira, ko pridivja mimo Nac. Roko bi dal v ogenj, da smo se zmenili, da bo on ta glavni na bivaku za kurjenje kresa. »Kaj le počne tu?« sem se vprašal. Prvič sem videl kako poteka obveščanje. V dobre pol ure je pritekel, bolj padel, z Rušja v Vrata in o dogodku takoj po telefonu obvestil jeseniško milico. Dogodek je vzbudil precej zanimanja med mladimi plezalci in kmalu je bila zbrana velika skupina firbcev. Eden čez drugega smo nakladali kako in kaj, ko se zasliši neznanski hrušč. Nekdo je rekel: »Jutri bo pa dež, poglej kako Miha nisko leti.« Mislil je Miha Smoleja, ki se je ravno takrat pripeljal s svojim mopedom. Kako sta se tam znašla še Janko Ažman in dr. Robič ne vem. Oprema je bila v hipu pripravljena. Miha, moj bodoči sosed, naju je opazil v množici zijal in kar določil: »Ti pa ti! Kolo, vilice, prvo pomoč, pa štrike. Pa, da se ne bosta obirala, moram zvečer še nazaj na ohcet.« Molčeči Janko si je naložil polovico nosil, drugo polovico pa Miha. Koloni so se pridružili poleg zdravnika in novinarja še štirje. Dva iz Rateč ter Januš in Kavčič iz Tržiča. Za vse se ne spomnim a je zanimivo, da smo vsi za tisti dan že izpolnili normo. Midva sva plezala, Tržičana sta bila dopoldne z otroci že na Triglavu, Ratečana pa sta se cel dan preganjala za ovčami nad Tamarjem. Ko sta se proti koncu pridružila še Kranjskogorca smo bili zbrani kar iz petih postaj.

Hitela sva na vso moč a sta naju Janko in Miha vseeno tik pred bivakom dohitela. Ta čas ko smo mi hiteli iz doline na Rušje, so poškodovanko jeseniški fantje že prinesli do bivaka. V glavo jo je zadel kamen in dr. Robič je po temeljitem pregledu odredil takojšen transport. Sestavili smo nosila in jih obložili z odejami. Ponesrečenko smo položili na mehko podlago in jo zaščitili. Janko je z za današnji čas predpotopno radijsko postajo vzpostavil hreščečo zvezo z dolino in obvestil: »Vse je v redu, mi gremo.« Kratko in jedrnato, kot je značilno za Janka. Svoje je k vzdušju dodal še Miha s dvotipi, ki jih je kar naprej strešal. Ura je bila sicer že pozna vendar je bilo jasno, brez vetra in računali smo na svetlo z polno luno osvetljeno noč. Mi smo že lahko računali le, da lunin mrk ni zamujal. Niti sanjalo se mi ni, da se sedaj šele zares začneja. Za reševalce tekma s časom in ovirami na poti, za zdravnika skrb za ponesrečenko, za vse skupaj pa s samo dvema čelnima svetilkama borba s črno nočjo. Janko, dolg kot ponedeljek je bil vprežen spredaj, široki Miha pa zadaj. Pritrdili smo vrvi in Miha da še zadnje napotke: »Če boste zadaj slabo držal, bova midva prej dol kot pa vi.« Kmalu sem razumel kaj je mislil. Kolona se je premaknila. Naredili smo nekako 50m, do križišča Škrlatica – Vrata ko se je ventilček iz kolesa z spremljajočim šuštenjem zraka poslovil. Naprej sta peljala kar po platišču. Pravzaprav nista peljala ampak nesla. Pri vsaki skali, kamnu je Janko komandiral: »Gor« pa spet »Dol«, na strmini, »Bremzajte, hudiča. A vas je kaj vkup?« Vsake toliko je kakšnega od nas zaviračel, odtrgalo in se je zavalil pod pot a šoferja sta kar nadaljevala. Zdravnik je vsake toliko ustavil kolono in pregledal ponesrečenko. »Mal hitrej, je za v bolnico.« meni so se kar kolobarji deleli, on pa, hitrej! Ravno mimo vode smo se pomikali ko se spet zasliši: »Vzdigni! O porkaduš, koles jo je pobrisal!« Odvila se je matica in pri dvigu se je os snela iz vilic in kolo se je odkotalilo po svoje. Na srečo le do bližnjega grmovja. Nazaj smo ga pritrdili kar z pomožnimi vrvicami in

je šlo naprej. Takoj za počivalom smo ustavili. Miha pogleda nazaj in pravi: »Ja kaj si pa tako premočen, saj ne dežuje. Štrik okrog drevesa navij in počasi spuščaj. Smo že čist dol.« Res je šlo hitro. Navpično navzdol do grabna. Naproti so prišli iz doline in prevzeli. Na parkirišču je že čakal rešilni avto in ponesrečenko odpeljal v bolnico. Od Jankotovega »Mi gremo!« sta minili dve uri. Dve uri norega divjanja ob popolnem luninem mrku.

V Domu so nam postregli z ješprenom. Oči so se mi zapirale in še dobro, da nisem kakšne žlice nesel za vrat. Če je šel Miha nazaj na poroko ne vem. Od zabave ni bilo nič, vsaj za naju z Gorazdom ne. Zdi pa se mi, da sem enkrat proti jutru slišal Mihov moped ko je v niskem letu zapuščal Vrata.

Moja prva akcija. slišal sem že prej, doživel pa sedaj ko se je vse, vsaj zame, odvijalo z bliskovito naglico. Priprava, odločanje, transport, pa še ponoči. Kljub temu, da smo bili nabrani skupaj iz vseh vetrov in midva še zelenca povrhu, je delo teklo neverjetno skladno in hitro. Šele kasneje sem vse skupaj nekako povezal v celoto in sedaj po skoraj 25letih znova izbrskal iz spomina in zapisal.

zapisal:

Klemen Volontar